

ABSTRAKT

Charakteristické helmy u perlooček *Daphnia cucullata*, které zvyšují jejich odolnost proti řadě bezobratlých predátorů, mohou být indukovány jak chemickou, tak mechanickou cestou – kairomony predátorů, ale též slabým náhodným prouděním. Porovnávala jsem odpověď klonů *D. cucullata*, pocházejících ze dvou polabských tůní, které se liší predáčními režimy, na oba tyto faktory. Ve větší tůni (Řehačka) je hlavním predátorem perloočka *Leptodora kindtii* a populace *D. cucullata* zde vykazuje typickou cyklomorfózu. V malé tůni (Bezednice) perloočky *D. cucullata* přes přítomnost larev koreter *Chaoborus flavicans* helmy nevytvářejí. V laboratorních experimentech jsem porovnávala reakce klonů *D. cucullata* z těchto dvou tůní na kairomony larev koreter a turbulence. Kairomony indukovaly signifikantně delší helmy u klonů z obou tůní, ale jen klony z velké tůně reagovaly také na turbulenci. Jelikož všechny perloočky v experimentech reagovaly na kairomony larev koreter, předpokládám, že koncentrace kairomonů v malé tůni je zřejmě nedostačující k vytvoření morfologických antipredáčních struktur, nebo je zde velké množství alternativní kořisti. Odlišnost reakcí na turbulence naznačuje, že selekce pro klony reagující na turbulence je mnohem silnější ve velké tůni. Ve své práci navrhuji, že klíčovým selektujícím faktorem zodpovědným za odpovědi klonů i cyklomorfózu populací na lokalitách, může být přítomnost dravé perloočky *Leptodora kindtii*, která vytváří svým pohybem ve vodním sloupci velmi výrazné turbulence.

Klíčová slova: fenotypová plasticita, indukovatelné obrany, kairomony, *Daphnia cucullata*, *Chaoborus flavicans*, *Leptodora kindtii*